

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ЕКОЛОГІЧНИХ ВИТРАТ

У статті зазначено організаційні засади щодо створення служби внутрішнього аудиту екологічних витрат на обласному об'єднанні підприємств лісового та мисливського господарства. Для цього визначено структуру підсистеми служби внутрішнього аудиту екологічних витрат. Розроблено посадову інструкцію внутрішнього аудитора щодо екологічних витрат із зазначенням його прав і обов'язків.

Ключові слова: організаційне забезпечення, служба внутрішнього аудиту, екологічні витрати, посадова інструкція, внутрішній аудитор щодо екологічних витрат.

С. Р. КНОМЬК

National Forestry University of Ukraine, L'viv, Ukraine

ORGANIZATIONAL SUPPORT OF INTERNAL AUDIT ENVIRONMENTAL COSTS

The aim of the research is to define the basic organizational principles for internal auditing of environmental costs in enterprises Regional Forestry and Hunting, including the establishment of internal audit environmental costs. The article stated organizational basis for the establishment of internal audit of environmental costs in a business combination. There is shown the structure for this subsystem of the internal audit environmental costs. The job description of the internal auditor for environmental costs is developed indicating its rights and obligations. Thus, this guide will provide information on the effectiveness and efficiency of the accounting of environmental costs, the implementation of accounting policies on unification costs, and will change and improve the operation of the business.

Keywords: organizational support, internal audit, environmental costs, job description, internal auditor for environmental costs.

Вступ. На даний час, існує багато визначень поняття «внутрішній аудит». Така різноманітність пояснюється тим, що кожна установа, організація чи підприємство трактують термін «внутрішній аудит» виходячи із власних потреб управління, що не можна вважати неправильним.

Під внутрішнім аудитом на лісгосподарських підприємствах, перш-за-все слід розуміти його консультативний характер. Це пояснюється специфікою лісового сектору економіки. Функціонування служби внутрішнього аудиту повинно бути спрямованим на розширення позитивної екологічної діяльності лісгосподарського підприємства.

Внутрішній аудит проводиться у різних правових та культурних середовищах, на підприємствах з різними видами діяльності, різною структурою і різними цілями. Чинними є Міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту, які складаються з [1]:

— Положень щодо основних вимог до професійної практики внутрішнього аудиту та оцінки ефективності її здійснення, що є прийнятними для використання в різних країнах як на рівні організацій, так і окремих осіб;

— тлумачень, що роз'яснюють терміни чи концепції, які використовуються у Положеннях.

Метою даної статті є визначення організаційного забезпечення служби внутрішнього аудиту екологічних витрат на підприємствах обласного управління лісового і мисливського господарства.

Для досягнення поставленої мети слід:

— сформувати структуру служби внутрішнього аудиту екологічних витрат;

— визначити особу відповідальну за проведення аудиту екологічних витрат;

— розробити Посадову інструкцію внутрішнього аудитора щодо екологічних витрат.

Експериментальна частина. Проведення внутрішнього аудиту регламентується внутрішніми положеннями підприємства. Для внутрішнього аудиту екологічних витрат стандарти внутрішнього аудиту є непристосованими. Пропонуємо трансформувати організацію і методіку внутрішнього аудиту витрат стосовно екологічних витрат із врахуванням особливостей лісгосподарських підприємств.

Нами було сформовано структуру підсистеми служби внутрішнього аудиту екологічних витрат підприємств обласного управління лісового і мисливського господарства (рис. 1), в якій аудитор щодо екологічних витрат займатиметься перевіркою всіх операцій пов'язаних з ними.

Внутрішній аудитор безпосередньо підпорядковується керівнику служби внутрішнього аудиту і не має підлеглих.

Вважаємо, що Посадова інструкція внутрішнього аудитора щодо екологічних витрат повинна містити такі структурні елементи:

1. Загальні положення.
2. Кваліфікаційні вимоги.
3. Повинен знати.

4. Права.
5. Посадові обов'язки.
6. Відповідальність.
7. Взаємовідносини.

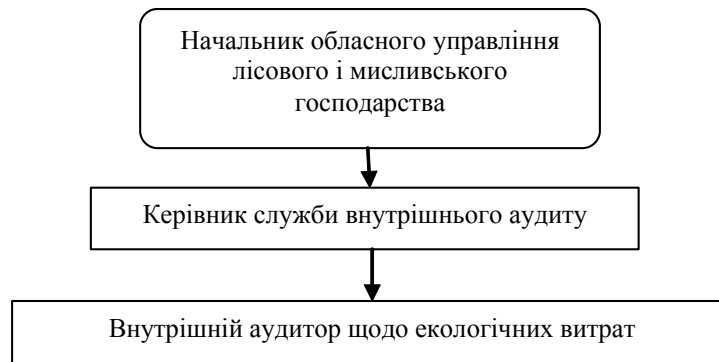

Рис. 1. Структура підсистеми служби внутрішнього аудиту екологічних витрат

На нашу думку, внутрішньому аудитору щодо екологічних витрат необхідно мати вищу освіту за фаховою спеціальністю (магістр, спеціаліст), досвід роботи в якості аудитора є обов'язковим, але бажаним і суттєво впливатиме при обранні кандидата на дану посаду. Внутрішній аудитор повинен проходити не менш ніж раз на 3 роки підвищення кваліфікації та навчання.

У розділі 3 має бути зазначено, що повинен знати внутрішній аудитор щодо екологічних витрат, а саме:

- внутрішні нормативні акти, розпорядчі та регламентуючі документи підприємства;
- правила внутрішнього трудового розпорядку;
- правила і норми охорони праці та протипожежної безпеки;
- положення про структурний підрозділ;
- положення власної посадової інструкції;
- чинне законодавство України, що регламентує організацію та ведення бухгалтерського обліку та оподаткування, аудиторську діяльність;
- особливості структури обласного об'єднання лісового та мисливського господарства та спеціалізацію лісівництва;
- основи роботи в операційній системі Windows, з пакетом Microsoft Office;
- методологію проведення аудиторських перевірок;
- бухгалтерський та податковий облік, статистичний облік, основи економіки природокористування та охорони навколишнього природного середовища, основні засади еколого-економічного вчення.

Внутрішній аудитор щодо екологічних витрат має право (розділ 4):

- на доступ до всіх приміщень та підрозділів підприємства, до будь-якої інформації підприємства, необхідної для проведення аудиту;
- на робоче місце і доступ до корпоративної комп'ютерної мережі при проведенні перевірок у територіальних підрозділах;
- брати участь у будь-яких нарадах з метою оцінки системи внутрішнього контролю та надання рекомендацій щодо вдосконалення управлінських процедур;
- давати обов'язкові до виконання вказівки персоналу з приведення звітної документації у відповідність з внутрішніми документами та законодавством, щодо виправлення помилок і неточностей, вжиття заходів у зв'язку з виявленими недоліками;
- отримувати від відповідальних працівників усні та письмові пояснення з питань, що виникають у ході проведення аудиту;
- давати рекомендації керівництву щодо зміни системи контролю на підприємстві, а також зміни управлінської політики на підприємстві;
- знайомитися з документами, що визначають його права та обов'язки на займаній посаді, критерії оцінки якості виконання посадових обов'язків.
- вносити на розгляд керівництва пропозиції щодо покращення роботи, пов'язаної з передбаченими власною інструкцією обов'язками;
- на забезпечення належними умовами для виконання службових обов'язків;
- на забезпечення технічними засобами, матеріалами та обладнанням, необхідними для виконання службових обов'язків;
- самостійно приймати рішення та вирішувати питання, що стосуються його безпосередньої

діяльності;

- ознайомлюватись з рішеннями та проектами рішень керівництва щодо своєї діяльності;
- залучати до виконання своїх обов'язків спеціалістів інших відділів за попереднім узгодженням з їх керівництвом;
- права, передбачені трудовим законодавством України.

Що стосується посадових обов'язків (розділ 5), то внутрішній аудитор щодо екологічних витрат:

- здійснює перевірки фінансової та управлінської звітності підприємства, перевірки діяльності територіальних структурних підрозділів;
- здійснює перевірки збереження та ефективності використання активів підприємства;
- виявляє внутрішні резерви підприємства і визначає шляхи їх ефективного використання;
- визначає і аналізує можливі зовнішні і внутрішні еколого-економічні ризики при розробці та впровадженні нових проектів на підприємстві;
- розробляє регламенти для облікової політики підприємства щодо екологічних витрат, окремих процедур, інструкцій та іншої документації;
- консультує керівництво підприємства з питань бухгалтерського обліку, оподаткування, внутрішнього контролю та аудиту екологічних витрат;
- складає звіти про виконану роботу, аналітичні та доповідні записки, дає експертні висновки щодо екологічних витрат, та ін.;

— запобігає розповсюдженню інформації, що наносить шкоду репутації підприємства та її працівникам, сприяє підвищенню позитивного іміджу підприємства.

У розділі 6 зазначено те, за що внутрішній аудитор щодо екологічних витрат несе відповідальність:

- за неналежне виконання або невиконання своїх посадових обов'язків, передбачених його посадовою інструкцією, в межах, визначених чинним законодавством України;
- за правопорушення, скоєні в процесі своєї діяльності, в межах, визначених чинним адміністративним, кримінальним та цивільним законодавством України;
- за завдання матеріальної шкоди підприємству в межах, встановлених чинним цивільним законодавством України.

Внутрішній аудитор щодо екологічних витрат отримує завдання та вказівки від керівника служби внутрішнього аудиту. З метою виконання завдань та вказівок має право отримувати будь-яку інформацію та дані у всіх працівників підприємства. Враховуючи особливості внутрішнього контролю, внутрішній аудитор зобов'язаний надавати результати перевірок (звіти, висновки, аналітичні записки і т.д.) виключно керівнику служби внутрішнього аудиту і не має обов'язку надавати результати перевірок та будь-яку інформацію, що стосується перевірок, іншим працівникам підприємства.

У своїй діяльності внутрішній аудитор щодо екологічних витрат повинен користуватися та розробляти наступні документи:

1. Запити про надання інформації щодо екологічних витрат та іншої (для всіх працівників та територіальних структурних підрозділів обласного управління).
2. Звіти та записки керівництву за результатами перевірок.
3. Довідки за результатами аудиту витрат.
4. Доповідні та службові записки.
5. Письмові консультації та відповіді на запитання з питань бухгалтерського, податкового обліку та подання звітності.
6. Рекомендації щодо усунення виявлених під час аудиту витрат недоліків.
7. Проекти Розпоряджень, Наказів, Положень з питань організації та ведення бухгалтерського та податкового обліку, а також з питань функціонування системи внутрішнього контролю.
8. Електронні листи під час переписки з іншими працівниками підприємства.

Висновки

Таким чином, сформоване організаційне забезпечення функціонування служби внутрішнього аудиту екологічних витрат підприємств обласного об'єднання лісового та мисливського господарства. Це забезпечить керівництво інформацією про результативність та ефективність системи обліку екологічних витрат, про виконання облікової політики об'єднання щодо витрат, а також дозволить змінити та покращити функціонування підприємства. Крім того, це дозволить надавати гарантії і консультації в системі управлінського обліку щодо екологічних витрат.

Література

1. Міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту (Стандарти). Редакція 2013 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://na.theiia.org/standards-guidance/Public%20Documents/IPPF%202013%20Ukrainian.pdf>

Надійшла 10.12.2015; рецензент: д. е. н. Лебедев С. І.